

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W III KWARTALE 2012 R.

Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzonego w III kwartale 2012 r.

Od III kwartału 2012 r. do uogólniania wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności Polski w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Ponadto nastąpiły zmiany metodologiczne, mające na celu dostosowanie populacji objętej badaniem do zaleceń Eurostat. Od III kw. 2012 r. poza zakresem badania, pozostają osoby przebywające poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy lub więcej — do II kw. 2012 r. było to 3 miesiące lub więcej. W związku z wprowadzonymi zmianami prezentowane wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z lat poprzedzających 2010 rok.

PODSTAWOWE DEFINICJE PRZYJĘTE W BAEL

Podstawą metodologii BAEL są definicje ludności aktywnej zawodowo (pracujących i bezrobotnych), przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w październiku 1982 r. i zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i EUROSTAT.

Za ludność aktywną zawodowo (tzw. siła robocza) uważa się wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
  - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
  - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
    - do 3 miesięcy,
    - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia (od I kwartału 2006 r.).

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Ze względu na przyjęte założenia metodologiczne, liczba pracujących uzyskana z BAEL nie obejmuje niektórych kategorii osób, które są wliczane do pracujących w sprawozdawczości z zakresu zatrudnienia, m.in.:

- pracujących mieszkających w hotelach pracowniczych,
- pracujących za granicą na rzecz polskich pracodawców.

Bezrobotni, wg BAEL, to osoby w wieku 15-74 lata (od I kwartału 2001 r.), które spełniły jednocześnie 3 warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany),
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć (do 2003 r. włącznie definicja nie uwzględniała ich gotowości do podjęcia pracy).

Od I kw. 2008 r. czas poszukiwania pracy liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym dane te nie są porównywalne z wynikami z lat poprzednich.

Ludność bierna zawodowo to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne wg powyższych kryteriów, tzn. osoby, które w okresie badanego tygodnia:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były gotowe do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
  - dłuższym niż 3 miesiące,
  - do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć (od 2004 r.).

Współczynnik aktywności zawodowej to udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia to udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia to udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

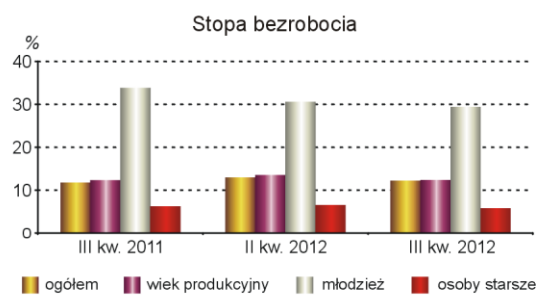
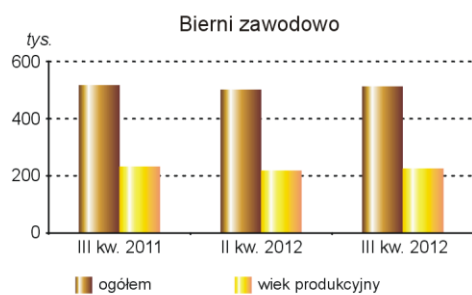
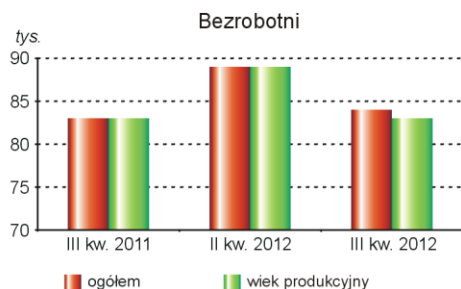
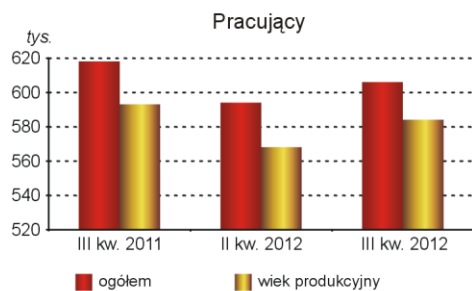
Wiek produkcyjny: 18-59 lat dla kobiet, 18-64 lata dla mężczyzn; **młodzież:** 15-24 lata; **osoby starsze:** 55 lat i więcej.

Uwaga: Sumy niektórych danych mogą być różne od wielkości „ogółem”. Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

Dane opublikowane w tym opracowaniu przedstawiają wyniki przeliczone zgodnie z nową metodologią i nową podstawą uogólniania danych.

Podstawowe wyniki BAEL dla osób w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	III kwartał 2011	II kwartał 2012	III kwartał 2012
Aktywni zawodowo w tys.	701	684	690
pracujący	618	594	606
bezrobotni	83	89	84
Bierni zawodowo w tys.	517	501	512
Współczynnik aktywności zawodowej w %	57,6	57,8	57,4
Współczynnik zatrudnienia w %	50,8	50,2	50,4
Stopa bezrobocia w %	11,8	13,0	12,2

Aktywni zawodowo

W III kwartale 2012 r. liczba aktywnych zawodowo w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 690 tys. osób. Większość z nich (57,4%) stanowili mężczyźni. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego liczba aktywnych zawodowo zmniejszyła się o 1,6%, co było rezultatem jej spadku zarówno w grupie mężczyzn o 1,2%, jak i wśród kobiet o 1,7%.

Spadek aktywności zawodowej na przestrzeni roku odnotowano jedynie na wsi (o 8,8%), podczas gdy w miastach odnotowano znaczny wzrost (o 8,5%). Udział mieszkańców obszarów wiejskich w liczbie aktywnych zawodowo zmalał do 53,9%.

Współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie nieco niższym niż w roku ubiegłym i wyniósł 57,4%. W podziale według płci zdecydowanie wyższą jego wartość nadal notowano wśród mężczyzn – 66,6% wobec 48,4% u kobiet.

W miastach wskaźnik aktywności zawodowej wyniósł 54,9% i był nadal niższy niż na wsi, gdzie ukształtował się na poziomie 59,7%.

W skali kraju odnotowano wzrost współczynnika aktywności zawodowej. W omawianym okresie pozostał on jednak nieco niższy niż w województwie i wyniósł 56,2%. Podobnie jak w Świętokrzyskim znaczne różnice wystąpiły w podziale według płci. Współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn wyniósł 64,7%, a kobiet – 48,4%.

Zmiany aktywności ekonomicznej ludności na przestrzeni roku w poszczególnych grupach wiekowych były zróżnicowane. Spadek odnotowano jedynie wśród osób 45–54 lata, dla których jej wartość zmniejszyła się 1,9 pkt procentowego i wynosiła 82,5%. Najwyższy wzrost wystąpił wśród osób w wieku 15–24 lata (o 1,5 pkt) – do 36,8%. W pozostałych grupach wiekowych wzrost współczynnika aktywności zawodowej nie przekraczał 1 pkt.

Duże różnice aktywności ekonomicznej utrzymały się w zależności od wykształcenia badanych. W dalszym ciągu zdecydowanie najwyższy poziom współczynnika aktywności ekonomicznej ludności notowany był w grupie osób z wykształceniem wyższym – 81,3%. Zwiększył się on na przestrzeni roku o 0,3 pkt. Wysoki jego poziom wystąpił także wśród osób legitymujących się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 68,4% oraz zasadniczym zawodowym – 67,2%. W obydwu tych grupach uległ on jednak zmniejszeniu – odpowiednio o 1,5 i 2,4 pkt. Wyraźny wzrost aktywności wystąpił wśród osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące (o 4,2 pkt do 45,0%). Najmniej aktywne zawodowo były osoby posiadające najniższe wykształcenie (gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia szkolnego). Wśród nich wskaźnik ten wyniósł 23,3%.

Pracujący

Liczba pracujących w III kwartale 2012 r. ukształtowała się na poziomie 606 tys. i zmniejszyła się w skali roku o 1,9%. Populacja pracujących mężczyzn zmalała o 2,2%, natomiast kobiet o 1,1%. Mniej pracujących było na wsi – o 8,6%, podczas gdy w miastach przybyło ich 8,5%.

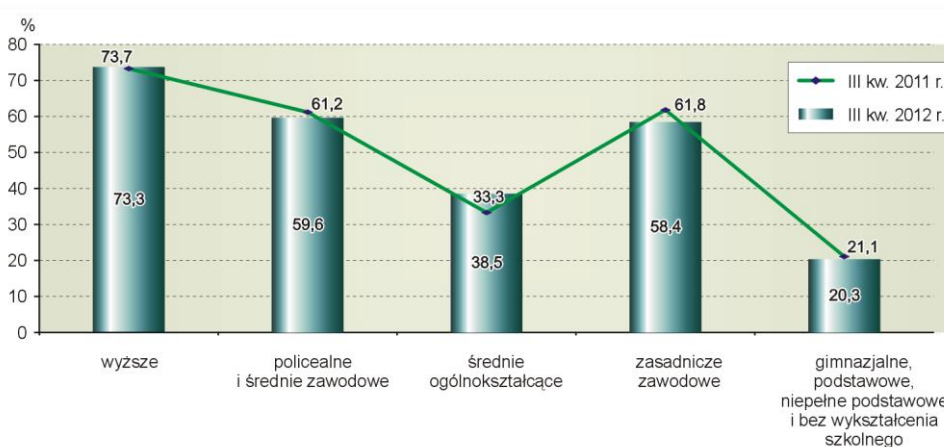
Zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W III kwartale 2012 r. na 1000 pracujących przypadało 983 bezrobotnych i biernych zawodowo.

Wskaźnik zatrudnienia będący miernikiem zaangażowania ludności w procesie pracy ukształtował się na nieco mniejszym poziomie niż przed rokiem i wyniósł 50,4% (w kraju – 50,7%). Podobnie jak w przypadku współczynnika aktywności ekonomicznej odnotowano jego duże zróżnicowanie w zależności od płci. Zdecydowanie wyższy był on wśród mężczyzn, spośród których pracowało 58,5%. Kobiety rzadziej podejmowały pracę. Jedynie 42,5% pań to osoby pracujące. W skali roku wskaźnik zatrudnienia w tej grupie obniżył się o 0,3 pkt. Wśród mężczyzn spadek był mniejszy i wyniósł 0,1 pkt.

Wskaźnik zatrudnienia wśród ludności miast na przestrzeni roku zwiększył się o 0,4 pkt., osiągając wartość 46,5%, natomiast na wsi wyniósł 54,3% (był mniejszy o 0,1 pkt). Największy wzrost odnotowano w grupie osób w wieku 15–24 lata, w której był on wyższy niż rok wcześniej o 2,5 pkt. O blisko 1 pkt wskaźnik zatrudnienia wzrósł także w zbiorowości 35–44 lata (o 0,9 pkt). Na przeciwnym biegunie znalazła się grupa wiekowa 45–54 lata, w której zmniejszył się on o 2,6 pkt procentowego.

Wskaźnik zatrudnienia cechował się dużym zróżnicowaniem w zależności od poziomu wykształcenia. Zdecydowanie najwyższy jego poziom odnotowano wśród pracowników, którzy ukończyli uczelnię wyższą – 73,7%. W stosunku do roku ubiegłego uległ on zwiększeniu o 0,4 pkt procentowego. Najsilniejszy wzrost wystąpił wśród posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące – o 5,2 pkt. Najniższy poziom wskaźnika zatrudnienia odnotowano natomiast wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego – 20,3%. W tej grupie zmalał on w skali roku o 0,8 pkt.

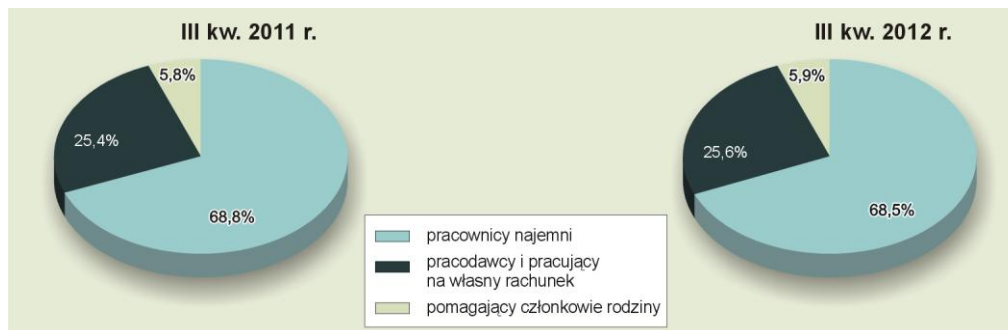
Wskaźnik zatrudnienia według wykształcenia

W III kwartale 2012 r. w sektorze prywatnym w województwie świętokrzyskim pracowało 473 tys. osób, tj. 78,1% ogółu pracujących. Spośród nich większość (63,6%) stanowili mężczyźni. Odmiennie przedstawiała się sytuacja w sektorze publicznym, w którym wśród 133 tys. pracujących przeważały kobiety (64,7%). W przedsiębiorstwach prywatnych odnotowano spadek liczby pracowników w stosunku do roku poprzedniego o 2,9%. W sektorze publicznym w skali roku przybyło natomiast pracowników (o 1,5%).

Pracownicy najemni stanowili 68,5% ogółu pracujących, pracodawcy i pracujący na własny rachunek – 25,6%, a pomagający członkowie rodzin – 5,9%. W skali roku liczba pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się o 1,3%. Mniej było także pracowników najemnych – o 2,4%. Liczba pomagających członków rodziny ukształtowała się na tym samym poziomie.

Pracujący wg statusu zatrudnienia

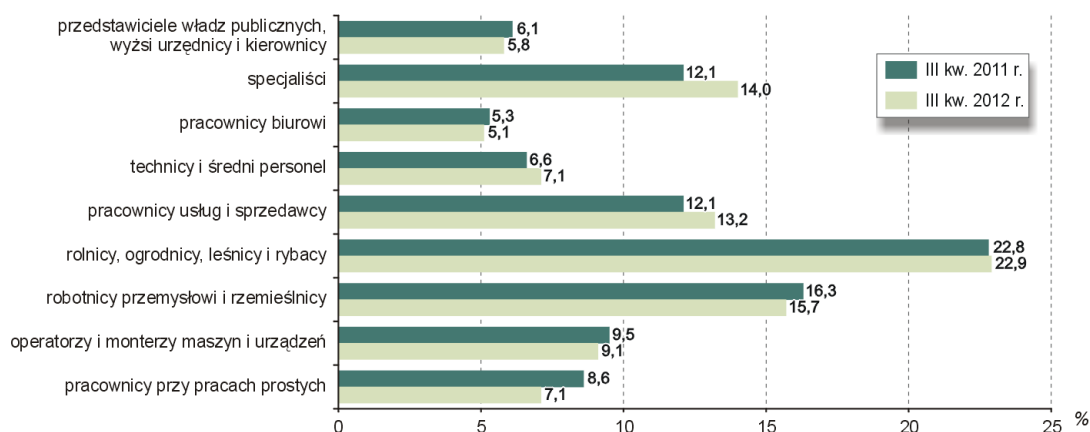
Liczba mężczyzn w grupie pracodawców i pracujących na własny rachunek zwiększyła się na przestrzeni roku o 3,1%, natomiast pracujących w charakterze pracowników najemnych – obniżyła o 4,5%.

Odwrotną tendencję odnotowano w grupie kobiet. Liczba pań pracujących w charakterze pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się na przestrzeni roku o 6,6%, a w roli pracowników najemnych wzrosła – o 1,1%. W rezultacie ich udział w grupie pracodawców lub zarobkujących na własny rachunek na przestrzeni roku obniżył się o 2,1 pkt i wyniósł 36,8%.

W ogólnej liczbie pracowników najemnych 70,4% stanowiły osoby zatrudnione na czas nieokreślony. Ich wyższy odsetek występował w sektorze publicznym, w którym udział wyniósł 88,0%. W sektorze prywatnym zatrudnieni na czas nieokreślony stanowili 62,1%.

Zdecydowanie najliczniejszą grupą zawodową w województwie świętokrzyskim w dalszym ciągu byli rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 22,9% ogółu. Ich liczba w ciągu roku zmniejszyła się o 1,4%. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy stanowili 15,7% ogółu, specjaliści – 14,0%, a pracownicy usług i sprzedawcy – 13,2%.

Pracujący według grup zawodowych

Mężczyźni przeważali wśród operatorów i monterów maszyn i urządzeń – 92,6% ogółu, robotników przemysłowych i rzemieślników – 89,1% oraz przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników – 62,9%. Kobiety dominowały natomiast m.in. wśród specjalistów – 68,2%, pracowników usług i sprzedawców – 63,8% oraz pracowników biurowych – 61,3%.

Wśród ogółu pracujących 77,6% stanowili pracujący, którzy w badanym tygodniu przepracowali 40 i więcej godzin. Podobnie jak przed rokiem kobiety pracowały w krótszym wymiarze czasu. W grupie mężczyzn odsetek pracujących przynajmniej 40 godz. tygodniowo wyniósł 84,8%, a kobiet – 67,8%. Dłużej pracowali mieszkańcy wsi. Odsetek pracujących 40 godz. i więcej wyniósł wśród nich 79,9%, podczas gdy w miastach 74,3%.

Bezrobotni

Liczba bezrobotnych w III kwartale 2012 r. ukształtowała się na poziomie 84 tys. i była większa niż rok wcześniej o 1,2%. Wśród bezrobotnych więcej było mężczyzn – 57,1% ogółu. W przypadku mężczyzn skala wzrostu liczby bezrobotnych na przestrzeni roku wynosiła 6,7%, podczas gdy u kobiet w tym okresie nastąpił spadek o 5,3%.

Mniejsze niż przed rokiem bezrobocie odnotowano na wsi. Liczba bezrobotnych zmalała tam o 7,9%, natomiast w miastach odnotowano wzrost o 8,9%.

Do oceny natężenia bezrobocia służy stopa bezrobocia wyrażająca udział bezrobotnych wśród aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej. W III kwartale 2012 roku ukształtowała się ona na poziomie 12,2% i w skali roku zwiększyła się o 0,4 pkt procentowego.

W kraju wzrost liczby bezrobotnych był wyższy i wyniósł 6,4%. Wyraźnie niższa niż w województwie była natomiast stopa bezrobocia, która osiągnęła 9,9%, tj. o 0,6 pkt więcej niż przed rokiem.

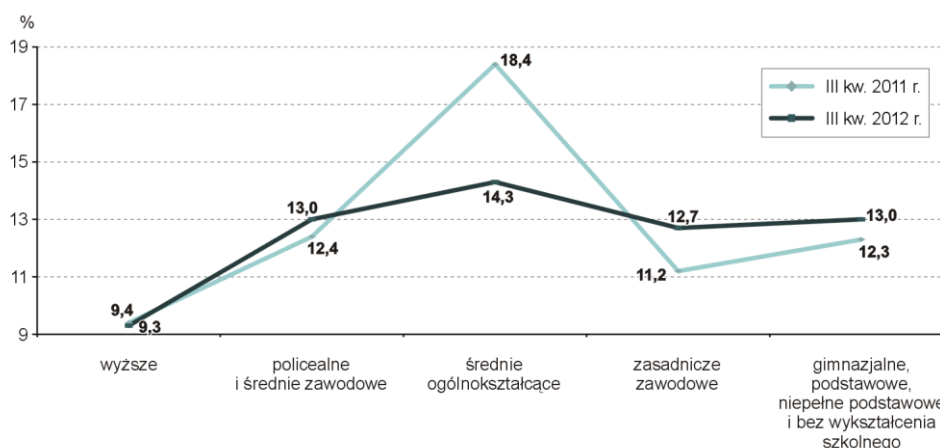
Stopa bezrobocia w miastach pozostawała wyraźnie wyższa niż na wsi i wynosiła 15,4%. W tym samym okresie na obszarach wiejskich bezrobotnymi było jedynie 9,4% aktywnych zawodowo.

W minimalnie lepszej sytuacji na rynku pracy znajdowali się mężczyźni. Stopa bezrobocia w tej zbiorowości wynosiła 12,1%, podczas gdy wśród kobiet – 12,2%.

Kłopoty ze znalezieniem pracy miały nadal szczególnie osoby młode. Na przestrzeni roku grupa poszukujących pracy w wieku 15–24 lata zmniejszyła się jednak do 29,4% – o 4,4 pkt. Mniejszą stopę bezrobocia odnotowano także wśród osób mających 35–44 lata – o 0,8 pkt oraz 55 lat i więcej - o 0,4 pkt. Wyraźnie pogorszyła się sytuacja bezrobotnych w wieku 25–34 lata. Stopa bezrobocia wzrosła wśród nich o 1,8 pkt.

Zróżnicowanie stopy bezrobocia występowało również w zależności od poziomu wykształcenia. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w omawianym kwartale wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 14,3%. W tej zbiorowości odnotowano znaczny spadek – o 4,1 pkt. Najniższa stopa bezrobocia charakteryzowała posiadających wykształcenie wyższe – 9,3%. Również tu uległa ona niewielkiemu zmniejszeniu – o 0,1 pkt.

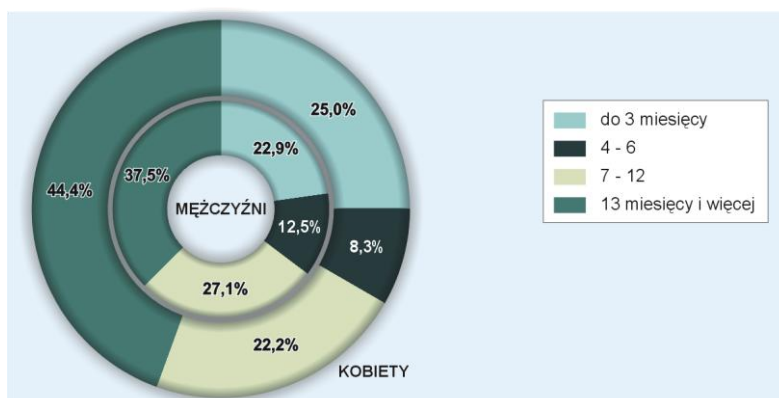
Stopa bezrobocia według wykształcenia

Bezrobotni najczęściej poszukiwali pracy poprzez ogłoszenia w prasie – 79,8%, biuro pracy – 75,0% oraz krewnych i znajomych – 75,0%. Nieco mniej osób decydowało się na jej poszukiwanie poprzez bezpośredni kontakt z zakładem pracy – 70,2%.

Przeciętny czas poszukiwania pracy nie zmienił się w stosunku do roku poprzedniego i wyniósł ok. 12,9 miesiąca. Okres ten był krótszy dla mężczyzn i wynosił 12,6 miesiąca a dla kobiet – 13,1 miesiąca. Mieszkańcy miast przeznaczali średnio 13,3 m-ca na poszukiwanie pracy, a wsi 12,1 m-ca.

Bezrobotni według okresu poszukiwania pracy i płci

Bierni zawodowo

W III kwartale 2012 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 512 tys., tj. 42,6% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. Wśród nich dominowały kobiety, które stanowiły 61,1% ogółu, a także mieszkańcy miast – 51,0%.

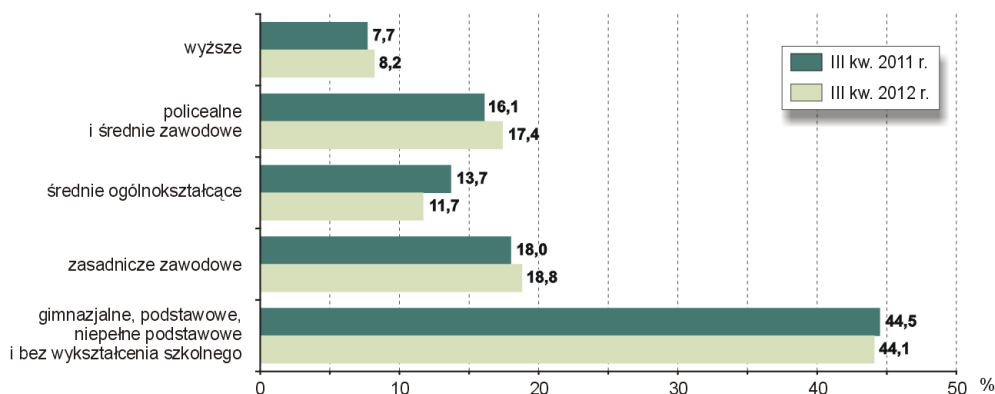
W skali roku zbiorowość biernych zawodowo zmniejszyła się o 1,0%, przy czym jej spadek wystąpił jedynie na wsi – o 7,7%. W miastach wystąpił wzrost o 6,5%.

W podziale według płci w przypadku mężczyzn skala spadku wyniosła 2,9%, natomiast liczba biernych kobiet zwiększyła się o 0,6%.

Zdecydowanie najliczniejszą grupę biernych zawodowo tworzyły osoby w wieku 55 lat i więcej. W ciągu roku ich liczba zwiększyła się o 3,0% i stanowiła 60,9% ogółu. Przybyło także biernych z grupy 45-54 lata – o 9,1%. Zmalała natomiast liczba biernych w młodym wieku: 15-24 lata – o 10,0% i 25-34 lata – o 9,7%.

Prawie połowa biernych zawodowo (44,1%) to osoby mające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia. Ich liczba na przestrzeni roku zmniejszyła się o 1,7%. Znacznie mniej było nieaktywnych zawodowo z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – o 15,5%. Wzrosła liczba osób biernych z wykształceniem wyższym – o 5,0%, policealnym i średnim zawodowym – o 7,2% oraz zasadniczym zawodowym – o 3,2%.

Bierni zawodowo według wykształcenia

Najważniejszym powodem braku aktywności zawodowej było pobieranie świadczeń emerytalnych, na co wskazywało 48,6%. Jako przyczynę bierności 20,9% osób podawało naukę i uzupełnienie kwalifikacji, a 12,3% – chorobę i niepełnosprawność. Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy wymieniło jedynie 3,9% biernych zawodowo, a inne powody osobiste lub rodzinne podało 2,7% osób.

Podsumowanie:

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w III kw. 2012 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku odnotowano:

- odnotowano spadek aktywności zawodowej,
- zmniejszyła się liczba pracujących niezależnie od płci; znacznie więcej osób niż przed rokiem pracowało w miastach, natomiast mniej – na wsi,
- odnotowano spadek wskaźnika zatrudnienia w województwie pomimo jego wzrostu w miastach,
- wystąpił niewielki wzrost liczby bezrobotnych, co było rezultatem wyższego poziomu bezrobotnych w grupie mężczyzn oraz w miastach,
- minimalnie mniejsza niż przed rokiem była stopa bezrobocia, a jej niższy poziom nadal występował na obszarach wiejskich,
- zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi,
- zmalała zbiorowość biernych zawodowo; przede wszystkim w wyniku jej spadku na wsi.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w III kwartale 2012 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		ogółem	pracujący	bezrobotni				
	w tys.					w %		
OGÓŁEM	1202	690	606	84	512	57,4	50,4	12,2
mężczyźni	595	396	348	48	200	66,6	58,5	12,1
kobiety	607	294	258	36	313	48,4	42,5	12,2
Miasta	579	318	269	49	261	54,9	46,5	15,4
Wieś	623	372	338	35	251	59,7	54,3	9,4
Z ogółem w wieku:	185	68	48	20	117	36,8	25,9	29,4
15–24 lata	216	188	160	28	28	87,0	74,1	14,9
25–34	178	159	145	13	20	89,3	81,5	8,2
35–44	206	170	155	15	36	82,5	75,2	8,8
45–54	416	104	98	6	312	25,0	23,6	5,8
55 lat i więcej	1202	690	606	84	512	57,4	50,4	12,2
Z ogółem według wykształcenia:								
wyższe	224	182	165	17	42	81,3	73,7	9,3
policealne i średnie zawodowe	282	193	168	25	89	68,4	59,6	13,0
średnie ogólnokształcące	109	49	42	7	60	45,0	38,5	14,3
zasadnicze zawodowe	293	197	171	25	96	67,2	58,4	12,7
gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	296	69	60	9	226	23,3	20,3	13,0